

Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції

Активне впровадження в практику судів систем інформатизації та автоматизації судочинства, які отримали назву «електронне правосуддя», сьогодні є важливою умовою успішного розвитку судової системи. Одним з елементів «електронного правосуддя» є застосування систем відеоконференцв'язку, які надають учасникам процесу можливість дистанційної участі в судовому засіданні.

15 серпня 2012 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо участі у судовому засіданні в режимі відеоконференції» прийнятий Верховною Радою України 04 липня 2012 року.

Цим Законом внесено прогресивні зміни, спрямовані на «модернізацію» судового процесу, підвищення оперативності судового розгляду справ та створення нової форми участі сторін у судовому процесі.

Відповідні зміни внесено до ст.74(1) Господарського процесуального кодексу України також до ст.122(1) Кодексу адміністративного судочинства України, до ст.158(1) Цивільного процесуального кодексу України, якими передбачити можливість участі учасників судового процесу у судовому засіданні у режимі відео конференції.

Щоб розібратися в тонкощах способу проведення судових засідань, слід визначити поняття «відеоконференція». Отже, відеоконференція – це телекомунікаційна технологія, що забезпечує одночасну двосторонню передачу, перетворення та представлення інформації на відстані в режимі реального часу.

Відеоконференція покликана захистити сторони від надмірного затягування судового процесу, що є однією з найбільших проблем сучасного українського судочинства. А першочергова причина затягування справи це неявка учасників процесу до зали судового засідання. Проведення слухання в режимі відеоконференції допоможе зекономити час та кошти, які витрачають, щоб доїхати або доставити особу до суду.

Питання про участь особи у судовому засіданні в режимі відеоконференції вирішується судом за наявності відповідного клопотання або за власною ініціативою не пізніше як за п'ять днів до дня проведення такого судового засідання. Ухвала суду, прийнята за наслідками вирішення цього питання, оскарженню не підлягає.

Якщо особа, яка братиме участь у судовому провадженні дистанційно, знаходиться у приміщенні, розташованому поза територією юрисдикції суду та поза територією міста, в якому розташований суд, суд своєю ухвалою може доручити суду, на території юрисдикції якого перебуває така особа, здійснити дії, а саме судовий розпорядник або секретар судового засідання цього суду зобов'язаний вручити такій особі пам'ятку про її процесуальні права, перевірити її документи, що посвідчують особу, та перебувати поряд з нею до закінчення судового засідання. Копія ухвали може бути надіслана електронною поштою, факсимільним або іншим засобом зв'язку. Суд, що отримав доручення, за погодженням з судом, що надав доручення, зобов'язаний у визначений в ухвалі строк організувати виконання зазначеного доручення.

У клопотанні про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції в обов'язковому порядку зазначається суд, у якому необхідно забезпечити її проведення

Копія ухвали про участь особи у судовому засіданні в режимі відеоконференції негайно надсилається до суду, який зобов'язаний організувати її виконання, та особі, яка братиме участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції. З метою забезпечення своєчасного проведення відеоконференції копія ухвали також може бути надіслана за допомогою кур'єра, факсу або електронної пошти.

Хід і результати процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції, фіксуються судом, який розглядає справу, за допомогою технічних засобів відеозапису. Носій відеозапису відеоконференції є додатком до протоколу судового засідання, який після закінчення судового засідання приєднується до матеріалів справи.

У разі якщо особа, яка подала клопотання про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, з'явилася до зали судового засідання, така особа бере участь у судовому засіданні в загальному порядку.

Застосування відеоконференції у судовому засіданні може відбуватися під час розгляду справ у судах першої, апеляційної, касаційної інстанції та перегляду справ Верховним Судом України.

Таким чином, відповідно вказаних змін, сторони, інші учасники судового процесу, які не мають можливості з'явитись в судове засідання, у зв'язку з перебуванням в іншому населеному пункті, можуть подати клопотання про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, з усіма правами та обов'язками, передбаченими відповідним процесуальним законодавством.